

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 19. In peccato vestro moriemini. Quisquis peccat, moritimeat in peccato, cùm, quia dum peccat, contra eum fertur sententia, tùm quia valde poßibile est mori, quam primum peccavit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

collocatur tam pretioso ut in eo nihil præter gemas, ac valoris infiniti, n argarias liceret intri eri. Expositus videndum in theatro strag: latis aulais scotiosissimo. Ante corpus statuit lauciatorum, custodumque vigilas numerosissimas, quingentos famulos, qui singulis thuribus defuncti corpori incessanter aromata primi odoris adolerent. Hanc mortem extulit mundus, ut omnium honoratissimam: tu vero lex iudicium illum & talem habeas. Fuit mortuus in peccato, & cum primum anima de corpore emigravit, demonum legiones eam arripientes ad tartara igneque devoluerunt sempiternos, ubi, dum defuncti tantâ pompâ curatur cadaver, incipit anima flammis non extinguendis, potiusque eruoari non finendis. Ex his argumentis non esse eam malam mortem, quæ est in gratia Dei, nec eam esse bonam, quæ in peccato mortali, promde quod tibi præ cæteris curadum refert, hoc est, ut mortem tuam sic disponas, ut sit in gratia Dei, quod si talis non sit, tibi non proderit divitiarum, status dignitates, generis nobilitas, celsitudo, pulchritudo, imo nec tuæ elemosinæ, ieiunia tua, ipsa pœnitentiæ opera, confessiones, & quicquid v. quam boni fueris operatus.

Enucleat Cardinalis nosier Gaetan. dubium quoddam circa illas beati uelinas, quas Christus mundo proposuit, dum aperiens os suum in môte illas ad octo reduxit, quas legis in Abecedario. *Beati pauperes spiritu, &c. Beati mites, &c.* Videtur Christi nimis brevis fuisse in his numerandis, commisit enim vnam, quam postmodum de celo D. Ioannes audiuit sibi revelati. *Audiuit vocem de celo, dicentem mihi: Beati mortui, qui in Domino moriuntur.* Si beati sunt illi, cur inter alios à Christo non recesserunt? Num sorte voce deficiente Christi, eam vox de celo supplevit? Hoc scias, respondet Caieta. quod Christus numeravit beatitudines particulares, ut media ad æternæ gloriæ consecutionem. At vna superest generalis & communis, quam convenit includi, & in vnaqueque hanc comprehendendi, sine qua nulla earum dicenda est beatitudo in mirum mori in Domino, hoc est in Dei gratia & dilectione. Ita ut dicas: *Beati pauperes spiritu si moriuntur in Domino.* *Beati mites si in Domino moriantur, &c.* Quod si hoc desit, nihil est quod illas ducat ad gloriæ beatitudinem, quod si mors sit in peccato in tumum cuncta evanescent, pereunt vniuersa, & hæc suprema infelicitas. Hanc time mortem, ut tibi dicatur: *In peccato vestro moriemini.*

5. 19. In peccato vestro moriemini. *Quisquis peccat, mori timeat in peccato, cum quia dum peccat, contra eam fertur sententia, cum quia valde possibile est mori, quam primum peccavit.*

Videamus, cui prænuntiari possit tam horrenda sententia, & miseranda calamitas in peccato moriendi? Monet 400. Propheta *Amos*, id quod exponit Moralis Doctor Gregor. Ut quando audimus Deum nobis minantem, duo faciamus. Primum timeamus, secundum cogitemus, ac inspiciamus diligenter, si nobis illæ minæ non conveniant, ut præscij, ac Propheta, si nobis conveniant, nostrisq; respondeant operibus: *Leo rugit quis non timebit? Dominus locutus est, quis non prophetabit?* Et notat D. Aug. quod si bene quidem, in ijs minis quibus Iudæos Christus percellerat, cum illis loquebatur, ipseque fuerunt, in quibus illæ executioni mandarentur, haberentque effectum, primario tamen instruere volebat populum Christianum, Alique intimate, quod si illis in peccatis fuerimus compares, eorum quoque nos pœnitentiis comprehendunt. Illi præsignificavit, quod morerentur in peccatis, & ad nos quoque eadem direxit minas, si istem sceleribus involuamur. Videamus igitur, quæ fuerit eorum culpa ut diligenter inspiciamus, an eandem in nobis non inueniamus. Concedamus ad hoc D. Aug. doctrinam, quam ex intentione disputat D. Chrysost. Quod de nemine, quando vivit sit desperandum, nec diffidendum, nec perfecta securitate credendum, quod sit mortuus in peccato: facile quippe est diuinæ misericordiæ, largiri mortem in gratia, illi qui totam suam vitam deperdit in peccatis ut gaudemus, factumque miramur in latrone, in Marasse, & alijs. Dico nihilominus, quod de quibusdam sit timendum, quod morientur in peccato, & de alijs non solum sit timendum, sed pronosticandum, si non certitudine infallibili, & securo, valde saltem probabili. Dico ergo primo de quibusdam timeri potest, quod in peccatis morientur; qui sunt illi: Omnes & fuguli, qui propenunt committere peccatum mortale contra nihil tam maiestatem. Hoc clare probatur ex doctrina Angelici Doctoris. Obiectum enim timoris, est malum possibile, malum quod posse contingere nemo dubitat. Quando per periculosa incedis præcipitia, metuo times, quia accidere potest te rucere improvulsum. Quando hostis tibi stricto minatur gladio formitas, quia te potest interimere. Rogo te igitur: Num iudicas

possibile, vt eo momento quo peccas mortaliter, subito coruus mortuus, omnes consentiunt, nedum esse possibile, sed multum possibile. Primum: quia quam primum determinas, atque peccatum mortale Deus noster vt supremus omnium iudex, mundum qui errans, in caelis in sede maiestatis suae, cunctis superius ciuibus circumvallatus, contra te mortis pronuntiat mentab le decretum. Ita notat D. Chrysostr. *Cogita bene, quod quoties peccasti, toties condamnasti te ipsum: peccatum enim ita se habet, vt mox atque patrum fuerit, sententiam ferat iudex.* Ita nobis describit Amos, qui Deum proponit in caelum altissimis maiestatis suae throno resistentem: *Dominus qui edificat in caelo ascensum suum, q. d. iuxta translatione Chaldaicam quod Dominus tribunal suum habeat in vertice caelorum. Et qui agit: Ex illo in s omnes quotquot viuimus ante eius intuetur, opera nostra conuertat, gressus dimmerat, appendet cogitationes, vt sententiam ferat in eius salutem, qui illi bene fert: et, & contra in eius damnationem, qui illum offenderit inuerecundus: *Ecce oculi Domini Dei super regnum peccatorum, & conueram illud a facie terra: Et dum quis peccat, mortis coeta eum fert sententiam atque: In gladio morientur omnes peccatores populi mei.* Hoc dicimus se: vultum decretum, ac legem quam sancit perpetuam, firmam ac incommutabile. *Anima qua peccauerit in sa morietur, in iniquitate qua operatus est, in ipsa morietur.**

Hoc eleganter expulit regi Nabuchodonosor propheta Danieli contestans, quod contra eum, exigebat eius atrocissimis criminibus, Deus hac tulisset sententiam: *Succidite arborem, &c.* Illamq; scripsisset quasi sebens pro tribunali, in coesessu, & ad instantiam Angelorum, caeliq; Sanctorum omnium, sumpta metaphora, ex eo quod in more seruatur in nostris tribunalibus, vt enim iudex ferat sententiam debet adesse actor, seu pars, illam a iudice postulari: *In sententia vigiliam decretum est, & sermo Sanctorum & petio: in terra patiebantur iustis grauem in tyranno illo persecutionem, iustitia exegerunt, rex vero potentissimus suo cellus tribunali, multis circumstantibus eum Angelis quos vocat *Vigiles* contra illum sententiam promulgauit quanto in ore vir ille cotripetetur, quam exparet, qui criminis laesa maiestatis reus sciret Regem throno suo regali residentem, in cunabum suorum consiliarum nobiliumque corona, contra eum mortis tulle sententiam.*

An igitur nimis timenda sententia lata in caelo per summum omnium regem, in magifico illo sua throno maiestatis? Quando Reges pars sunt effensa ac laesa, & proprio pronuntiat ore mortis

sententiam in offensorem, tantiq; criminis reus, iam illi mors adeo certa imminet, ac si proprijs ea oculis intueretur. Ita ait Daniel, diu incandesces furensq; Rex licet immerito contra sapientes ditionesq; Arripices Babylonis, mortis tulle sententiam, eodem momento, *& interfecit, bantur.* Non quod iam reipsa necarentur, sed quia ore regio pronuntiat mortis sententia, adeo ab omnibus certa terebatur, quasi iam nunc morerentur. Quid igitur non verendum de sententia in caelo pronuntiat in concione Sanctorum, caelitumq; cunq; & ore ipsius Dei offensi, grauerque vicerati? Certe tibi iam enim contra te lata est sententia: *In sententia vigiliam decretum est.* Deinde hoc cogito quod, quam primum peccaueris, concerneris, hoc quoque secundum oentis, nihil esse adeo facile, quam in ictu o uli vitam tuam finiri posse, & in eo ipso, quo mortale commisisti.

Non omnes, nullum esse vitrum fragilissimum, celam araneam debilem, nec solum aratum ventorum flatibus magis expositum, quam vitam tuam, & descriptum quicquid de hoc dicere possumus gloriosus ille Christi Apostulus D. Iacobus hac sententia. *Qua est vita vestra vapor est ad modicum parus, & deinceps exterminabitur: hinc monet nos, Christus, vt vigilemus. Vigilate, quia nescitis diem, neque hora, qua hora non putatis filius hominis veniet: Veniet Dominus seruatorum illorum, in die qua non sperant. Veniant ad te tanquam fur, Dijs Domini quasi fur in nocte in a veniet. Cum dixerint pax & securitas, repente superueniet interitus, &c. non appropinquabit effugient.* Coelestia sunt haec verba, quae cunctas nobis inanes, relindefudicias, Dicito mihi, o pessime mortalium: qua fronte audes tanta provocare Dominum maiestatis, cui tantum debes, qui continuo te videt delinquentem? quomodo mortem non formidas & mortem infelicem? Domine: quia sanum me, ac bene valentem gaudeo, & de secura mihi applaudo vita sed nec valeo, nec credo, quod me modo mors possit inopina confodere. O te perditum! haec est ea hora, qua tibi magis est extimescendum, quia non audis, quod dicat tibi, venturum, eum credis non venturum, & repente mors superueniet, quando longi simis distantem arbitraris? *Qua hora non putatis in hora qua non sperant.* Haec ea hora est, qua tibi eam habes certiotem ac vicinotem. Expellit hoc Dominus per Itaiam. *Erit vobis inquit: (Vocat Deus matrem seu peccatum, per nam ipsam ad quam peccantes iustus Deus iudex condemnat.) Quasi interruptio cadens, & requisita in iunera, excelso quoniam subito dum non speratur veniet contritio eius.*

Non praeferamus diuina plane verba D. Ang. a. Die-

D. Chr. H. m. 62. in 2. a. t. Cor. in moral. Tom. 4.

Amos. c. 9. 2.

Eccl. 18. 20.

I. Allego ia

Dan. c. 4. 11.

42

4 D. Avg. 2. Diversis repetita locis, à D. Thom. b. annotata: *Serm. 16.* Qui postquam egit, quomodo multos mors operant, quando ab illa se magis immunes existimant, subiungit. *Foris dicit mihi. Promisit mihi, Deus indulgentiam, quando me correxero, securus sum, legi diuinam scripturam. Iniquus in die qua conuersus fuerit ab iniquitate suis. Et fecerit iustitiam, omnes iniquitates eius obliuiscar: securus sum, quando me correxero, dai Deus indulgentiam de malis meis. Ego quid dixi in me sum, hoc scriptum non esse? Hoc Deum non promississe? Si ita dico falsum dico. Benedicis, verum dicit. Indulgentiam correctionis tue promisit Deus, negare non possum. Sed die rogo te. Ecce ego confensio, et concedo, et cognosco, quia indulgentiam Deus promisit tibi; et castum tamen dum quis tibi promissit? Vbi mihi legis, indulgentiam te accepturum, si te correxeris? lege ibi mihi quantum visum sit? Nō lego, inquis. Nescis ergo quantum vitium sit, esto ergo correctus, et semper paratum. Hanc rationem sequitur D. Greg. Hanc supponens propositionē. Qui penitentem veniam spero dicit peccator, si diem castum non promissit, etc. Quam primū ingressus datus est iniquitati in amphora illa, quam vidit Zacharias, subito rapuerunt eā & adduxerunt in Babylonem, ibique eam perpetua, damnarunt confusione: quis tibi promissit, quod, quā hora peccato in animam tuam ingressum recederis, idem tibi non continget in penitentia.*

§ 20. Tertio: cane mori in peccato: quia ex eo sine diuina gratia non resurges, qua iuste quibusdam demegatur.

A Vget hunc timorem illud argumentum quod perdoctē prosequitur D. Cyprian. Et expendit D. Aug. quod veritate nititur Catholica quod quā horā peccatum mortale committis, ex te, neque in te vites habes resurgendi, si Deus tuā pijsimā misericordiam, & infinita bonitate, tibi manum non porrigat, iacentem extrahat, & viribus reboret supernaturalibus. Et nedum hoc, sed nec ex te habes vt illas efficaciter rogetis aut desideres, aut de illis quodquam imaginis: hoc indicat D. Paulus, vt ille explicat, si telis in naribus itopes voluntatis D. Tho. (hoc enim titulo decorat in suo breui à Clemente octauo in illa familiariter sententia. *Non sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis. Etc.* Si tam esset impudens, vt eia o trachio ipsi Regi colaphū impingere te velle misereris, & illo ipso impetu in puteum incideres, cuius solus Rex clauis habeat, ipse solus inde te posset liberare, regiam tibi firmamque proten-

dens manum, an non fide indubitata crederes, te in puteo relinquendum vitamque tibi finientem? Extendens manum ad mortale peccatum, tibi persuade, quod brachium atrox ut Deo colaphū impingas: Totendit adversus Deum manum suam, *Job. 15.* Et contra omnipotentem roboratus est. At te miserum, qui eodem casu ac impetu in culpā puteum cecidisti, cuius ipse solus clauis gerit, ipse solus viribus pollet, vt inde te extrahat incolumem: Ego sum primus & nouissimus, & habeo clauis mortis, & transire: clauis signant potestatem ipse solus felicitate potest, de peccato morteque aeterna liberare, quam per peccatum quis incurrit. Hoc quotidiana similitudine exposuit D. Aug. Sufficiunt tibi vite, quibus tibi vitam auferas, tibi peccus pugione confodias, quo moriaris, at vt mortuus deo in vitam resurgas, vites nullae sufficiunt si ineffabili sua Deus non succurrat potentia, viretate, bonitate ac gratia. Hæc enim comprehendit Rex & vates David his verbis: *Deus noster, Deus saluus faciens & Dormi D. mini exitus mortis: Que aliis declarauimus.* Responde ergo mihi (quærit D. Cyprian.) certissime es quod tibi suam porriget manum ad iutricem illum irrisitū, perfide, illum efficiētia fonte prouocasti, eius honori plurimum derogasti, & eum tibi conficis ita fore propitiū Ad hoc examinat D. Aug. Illud Dauidis: *Servite Domino in timore.* Et illi confert, quod ait Apostolus: *Cum timore & tremore vestram salutem operamini.* Quare cum timore & tremore meam salutem operor, cum sit in potestate mea operari salutem meam: vnde aude, quare cum timore & tremore? *Dius est enim, qui operatur in vobis, quare dictum est vestris ipsorum salutem operamini?* Quia sic Deus in nobis operatur, vt & nos operemur. Adiuutor in eis est, inquit Dauid, designat esse opera: orem qui inuocat adiutorem, sed voluntas, inquit, mea bona est, fateor, tua, sed & ipsa à quo da ad A. quo excitata? *Noli me, ipsum Apostolum interroga Deus est enim qui operatur in vobis velle & operari pro bona voluntate.* Ita vt tibi nedum sit impossibile de peccato resilire, si ipse tibi manum non protendat auxiliarem, sed nec efficere iter quidem illam exoptare possis. Et quid scis ait D. Cyp. Num tibi sit Deus potentem manum porrecturus? Num tibi adiutor aduenturus? Ipse prior accurrit, vt habeat & faciat opus suum confessorius: confitemur illud in miraculo petra: ait Dominus: *Ego stabo ibi coram te supra petram. Hor. b. Septuaginta legunt. Ego st. prius, quoniam tu, vt antequā tentasti: Viderimus in prodigio illa columna. Ego prius stabo in ea, sicut Dominus, quod si nō precesserit parū profuissent virgæ iclus, quibus Moyses & Aaron*

In Ench. cap. 30.
Ps. 67.
D. Avg. Serm. 94. de temp. Tom. 10. Phil. 2. 11.
Phil. 2. 12.
Ex. 17.
6.
M 2 petra